

MOVA L. Representation of description to personality through dance as possibility of transformation.

The article deals with the possibility to use dance as a diagnostic and development system. Use of five rhythms proposed by Rudolf Laban is regarded in the context of psychological work and personality research as personality characteristics representation. The concept of rhythm in dance is a significant component in the work of an art therapist. Rhythm in the dance-movement process can, on the one hand, be a prerequisite for coordination, be given musical accompaniment and contribute to the development of a sense of belonging and solidarity, group cohesion. On the other hand, rhythm can be an obsessive and restraining moment for free expression. Work aimed at finding your own rhythm in the process of listening to yourself, your body, movement from an internal impulse contributes to self-expression and harmonization of the personality.

Improvisation is regarded as possibilities to transform the former experience into a new style of thinking. Dance improvisation involves experimenting with movements that are unusual and unconscious. Its results are not planned and unforeseen, which makes it possible to free oneself from rigid systems of values and habitual patterns of behavior. It is accentuated that dance lets person establish new conscious and more harmonious relations with oneself and environment.

Combining Laban analysis and improvisation techniques in his work, the author concludes about the effectiveness and appropriateness of their use in his educational, developmental (training) and therapeutic activities. The symbolic language of dance really reflects the content of the inner world of the personality and allows you to translate unconscious patterns of movement into a conscious structured material that contributes to the further development of the personality, or, on the contrary, to find an opportunity to escape from stereotypical patterns into boundless creative spaces.

Keywords: dance, drawing, rhythm, lines, self-expression, selfdevelopment.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-149.2020.11>

УДК 37. 091. 12: 004.77 (438)

Мухацький М.

**ПЕДАГОГИ ЯК УЧАСНИКИ ОНЛАЙН-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ
У ПОЛЬСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ**

У статті розглянуто особливості професійного просування вчителів, які залежать від багатьох чинників. У сучасних умовах вчитель повинен не лише володіти знаннями щодо конкретного навчального предмета, а ще й уміти проявляти креативність, зацікавленість, швидко вирішувати проблемні ситуації та приймати рішення, знаходити індивідуальний підхід до кожного здобувача освіти. Вказані аспекти суттєво впливають на службове просування педагога, що надає йому більше можливостей для подальшої реалізації професійних планів та ідей.

Проаналізовано наукові погляди вчених на службове просування, яке асоціюється, насамперед, з кар'єрою та зміною умов праці. За таких умов важливо пам'ятати, що необхідно зберігати своєрідний баланс між задоволенням власних амбіцій під час професійного просування та якісним виконанням своїх обов'язків, адже від цього залежить ефективність навчання здобувачів освіти.

Зазначено, що лише особистість, яка прагне самоудосконалюватися і розвиватися, може досягти найвищих результатів у професійній діяльності. Педагог має чітко визначати власні цілі, життєві пріоритети, а також бути орієнтованим на активність, самостійність і

регулярність щодо самоосвітнього процесу.

Доведено, що в умовах інформаційного суспільства ІТ-інструменти стають освітнім середовищем підтримки інформаційного розвитку педагогів. Важливою потребою сучасного освітнього середовища, зокрема для педагогів, є загальна потреба в обміні інформацією в режимі онлайн. Інформаційні технології надають можливість педагогам урізноманітнити освітній процес загалом та зробити його організацію більш ефективною.

Під час використання ІТ-інструментів важливо враховувати не лише безпосередню мету того чи іншого заняття, а ще й побажання та інтереси здобувачів освіти, які орієнтуються на сучасні тенденції в усіх сферах життя.

Ключові слова: педагог, освітні заклади, Польща, інформаційні технології, освітня діяльність.

У нинішніх умовах від сучасного педагога вимагається не тільки висока кваліфікація, бути хорошим фахівцем, радником здобувачів освіти та їх батьків, але також прагнення працювати над собою, над внутрішньою дисципліною, щоб розвивати свою особистість.

Для досягнення цього педагог повинен постійно оновлювати свої знання, методичні та змістовні навички на основі успіхів у навчанні. З одного боку, це має бути пов'язане з професійним просуванням, яке взаємопов'язане із зовнішньою мотивацією, а з другого – з його професійним розвитком, що супроводжується внутрішньою мотивацією.

Отже, у цій статті розкриємо особливості використання інформаційних технологій педагогами навчальних закладів у Польщі з метою їх підвищення кваліфікації та кар'єрного зростання – просування по службі.

Аналіз наукових праць свідчить, що просування по службі асоціюється з професійною кар'єрою та зміною умов праці.

З. Павляк (Z. Pawlak) розрізняє управлінське, кваліфікаційне та заробітне просування [7]. На думку автора, управлінське просування по службі означає зміну нижчої керівної посади на вищу, і це можливо не для кожного працівника.

З іншого боку, кваліфікаційне просування означає переведення працівника на роботу, яка вимагає більш високого рівня кваліфікації та компетенцій і може бути отримана будь-яким працівником. Одночасно з його отриманням змінюється звання, яким може користуватися працівник. Авансування заробітної плати пов'язане зі зміною розміру оплати праці працівника [7].

На практиці професійне просування педагога прирівнюється до отримання відповідної кваліфікації, проходження необхідного та добре оціненого стажування та прийняття документально підтвердженого досвіду кваліфікаційною комісією.

Виконання цих вимог призводить до отримання наступних ступенів професійного просування та вищої винагороди. Серед ступенів професійного просування у Республіці Польща виділяють такі ступені: учитель-стажист, учитель за контрактом, учитель за призначенням, дипломований учитель. Кожен рівень просування по службі вимагає від учителя виконання певних вимог, часто пов'язаних із набуттям нових навичок через самоосвіту або участь у формах, організованих різними установами тощо.

К. Дей (Day Ch.) вказує, що разом з роздумами про кар'єрне зростання педагога повинні думати про власний розвиток, який є важливим для їх особистого та професійного життя, а також для освітньої політики та освітнього середовища, в якому вони працюють.

Відповідно акцентує увагу на тому, що професійний розвиток – це процес, за допомогою якого викладачі критично оцінюють свою прихильність до розширення та оновлення своїх знань і навичок [4].

Отже, відбувається паралельна і взаємопов'язана еволюція компетенцій від етапу входження в професійну роль, названого Р. Квасніцею (R. Kwaśnica) передконвенційним етапом, через повну адаптацію до професійної ролі, тобто конвенційного етапу, до етапу творчої трансгресії професійної ролі, визначеної як постконвенційний етап, на якому формується автономна ідентичність, що дає можливість ототожнювати професійні обов'язки з моральними зобов'язаннями щодо себе та інших людей [6].

З. Газ (Z. B. Gaś) відзначає, що таке ставлення можливе, зокрема, завдяки почуттю впевненості в собі, самоконтролю, послідовності в реалізації власних амбіцій, здатності творчо мислити й діяти [5].

Отже, педагоги, які в сучасній мінливій дійсності прагнуть до досконалості у виконанні своєї професійної ролі, повинні бути внутрішньо мотивованими, орієнтованими на самостійність і активність, на регулярність у саморозвитку. Ці схильності, безумовно, дадуть їм змогу успішно подолати наступні шаблі професійного просування.

Водночас варто відзначити, що одним із завдань сучасної школи є підготовка учнів до діяльності в інформаційному суспільстві.

Отже, зважаючи на те, що технології все більше інтегруються в наше життя, ми усвідомлюємо необхідність багатоступеневої інформаційної та ІТ-освіти, яка підвищує компетентності студентів у цих сферах.

При цьому в умовах інформаційного суспільства ІТ-інструменти стають освітнім середовищем підтримки професійного розвитку педагогів.

Надзвичайно важливою потребою сучасного освітнього середовища, особливо педагогів, є загальна потреба в обміні інформацією в режимі онлайн та потреба підготувати сучасну молодь до навчання професіям ХХІ століття. Академічна освіта має давати можливість і допомагати здобувачам освіти докладати свідомих і мудрих зусиль для використання власного потенціалу розвитку та саморозвитку, мотивувати учнів до самоосвіти.

Сьогодні підтримується можливість використання широкого спектру ІТ-інструментів – з одного боку, надаючи інформацію, а з іншого – створюючи привабливі дидактичні засоби, задовольняючи потребу в отриманні знань.

Водночас варто поставити запитання: "Чи спонукає педагог учнів до ефективного навчання використання широкого спектру ІТ-інструментів, зокрема Інтернету як привабливого навчального посібника?"

Потреби та очікування сучасних дітей і молоді щодо розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дуже високі.

Повсюдно поширені в сучасному світі нові медіа, які потребують, серед

іншого, знання мови числових даних, що має бути предметом освітнього та наукового процесів.

Нові медіа є елементарним інструментом професійної діяльності багатьох людей, насамперед, інструментом інтелектуальної праці співробітників, університетів та різноманітних науково-дослідних установ. У контексті сучасної медіаконвергенції, яка насправді здається конвергенцією думок і мисленнєвих процесів, що є наслідком міжособистісних стосунків і соціальних взаємодій між користувачами медіа, медіаосвіта видається необхідністю.

Отже, педагог як активний член суспільства інформаційно-технологічної цивілізації повинен мати базові ІТ-компетенції, тобто практичні навички використання ІТ-ресурсів та інструментів у повсякденному житті, особливо на роботі та професійній діяльності, а також базові медіа-компетенції, тобто теоретичні знання про вплив медіа на розвиток особистості, а також базові практичні навички роботи з різними сучасними медіа.

У процесі досліджень нами визначені і окреслені основні положення щодо вмінь педагогів на впровадження онлайн-освітніх процесів у навчально-виховній діяльності навчальних закладів.

Встановлено, що першим постає вміння користуватися операційною системою. Зокрема, необхідним є вивчення програм керування файлами та папками, налаштування робочого столу, встановлення та видалення програм.

Наступним є вміння користуватися текстовими редакторами. Педагоги навчальних закладів повинні вміти здійснювати наступні дії: створення документа, зміна форми (вигляду) тексту в документі, зміна форми (вигляду) документа, друк документа, представлення інформації у вигляді таблиць і списків у документі, вставлення графіки (графічних матеріалів) у текст документа, створення діаграм.

Третім є вміння педагога до ефективного пошуку інформації в Інтернеті. Зокрема, вивчення можливостей Інтернету, пошук інформації за допомогою популярних веб-браузерів поряд із вмінням користуватися електронною поштою.

Наступним при впровадженні онлайн-освітніх процесів у навчально-виховній діяльності навчальних закладів є уміння ефективно використовувати наявні сервіси в комп'ютерній мережі.

П'ятим постає вміння і можливість педагога створювати презентації за допомогою доступних додатків разом із можливістю створення графіки для презентації.

Шостим є вміння створювати сайти або вносити в їх зміст зміни.

Отже, у зв'язку з постійно зростаючим значенням інформаційних технологій, а також чітко міждисциплінарним та інтегруючим аспектом нових технологій, впровадження онлайн-освітніх процесів у навчально-виховній діяльності навчальних закладів, набуття ІТ-компетентностей має бути неперервним освітнім процесом, який необхідно здійснювати як у початковій школі (як місці навчання у сфері ключових компетентностей), так і в університеті.

Використана література:

1. Макаренко Л. Л. Інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу як засіб інтенсифікації навчального процесу. Проблеми інформатизації збірник матеріалів VII Міжнародна науково-технічної конференції. Київ, 2016. С.108-111.
2. Макаренко Л., Смаковська Є. Цивілізаційні контексти вищої педагогічної освіти: виклики сьогодення (польсько-український досвід) : монографія. Київ : ОЛДИ-Плюс, 2018. 188 с.
3. Слабко В. М. Теорія і практика формування проектно-технологічної культури майбутніх учителів технологічної освіти : монографія. Київ : ОЛДИ-Плюс, 2016. 388 с.
4. Day Ch. Rozwój zawodowy nauczyciela / Przekład J. Michalak. Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 1999. 336 s.
5. Gaś Z. B. Doskonalący się nauczyciel. Lublin : Wydawnictwo M. Curie Skłodowskie 2001. 206 s.
6. Kwaśnica R. Wprowadzenie do myślenia o wspomaganiu nauczycieli w rozwoju. Wrocław, Wrocławska Oficyna Nauczycielska, 1994. 51 s.
7. Pawlak Z. Zarządzanie zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie. Warszawa : Wydawnictwo Poltext, 2011. 539 s.
8. Tanaś M. Zadania kształcenia i edukacja zdalna / Pedagogika @ środki informatyczne i media. Kraków : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2004. 212 s.

References:

- [1] Makarenko L. L. Informacyjno-osvitnye seredovishe vishogo navchalnogo zakladu yak zasib intensyfikaciyi navchalnogo procesu. Problemi informatizaciyi zbirnik materialiv VII Mizhnarodna naukovo-tehnichnoyi konferenciyi. Kiyiv, 2016. S.108-111.
- [2] Makarenko L., Smakovska Ye. Civilizacijni konteksti vishoyi pedagogichnoyi osviti: vikliki sogodennya (polsko-ukrayinskij dosvid) : monografiya. Kiyiv : OLDI-Plyuc, 2018. 188 c.
- [3] Slabko V. M. Teoriya i praktika formuvannya proektno-tehnologichnoyi kulturi majbutnih uchiteliv tehnologichnoyi ocviti : monografiya. Kiyiv : OLDI-Plyuc, 2016. 388 c.
- [4] Day Ch. Rozwoj zawodowy nauczyciela / Przekład J. Michalak. Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 1999. 336 s.
- [5] Gaś Z. B. Doskonalący się nauczyciel. Lublin : Wydawnictwo M. Curie Skłodowskie 2001. 206 s.
- [6] Kwaśnica R. Wprowadzenie do myślenia o wspomaganiu nauczycieli w rozwoju. Wrocław, Wrocławska Oficyna Nauczycielska, 1994. 51 s.
- [7] Pawlak Z. Zarządzanie zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie. Warszawa : Wydawnictwo Poltext, 2011. 539 s.
- [8] Tanas M. Zadania kształcenia i edukacja zdalna / Pedagogika @ srodki informatyczne i media. Krakow : Oficyna Wydawnicza Impuls, 2004. 212 s.

Мухацкий М. Педагоги как участники онлайн-образовательных процессов в Польской Республике.

В статье рассмотрены особенности профессионального продвижения учителей, зависящих от многих факторов. В современных условиях учитель должен не только владеть знаниями касательно конкретного учебного предмета, но и уметь проявлять креативность, заинтересованность, быстро решать проблемные ситуации и принимать решения, находить индивидуальный подход к каждому студенту. Указанные аспекты существенно сказываются на служебном продвижении педагога, что предоставляет ему большие возможности для дальнейшей реализации профессиональных планов и идей.

Проанализированы научные взгляды ученых на служебное продвижение, которое ассоциируется прежде всего с карьерой и изменением условий труда. В таких условиях важно помнить, что необходимо сохранять своеобразный баланс между удовлетворением собственных амбиций во время профессионального продвижения и качественным исполнением своих обязанностей, ведь от этого зависит эффективность обучения студентов.

Отмечено, что только личность, стремящаяся к самосовершенствованию и развитию, может достичь наивысших результатов в профессиональной деятельности. Педагог должен четко определять собственные цели, жизненные приоритеты, а также ориентироваться на

активность, самостоятельность и регулярность в отношении самообразовательного процесса.

Доказано, что в условиях информационного общества ИТ-инструменты становятся образовательной средой для поддержки информационного развития педагогов. Важной потребностью современной образовательной среды, в частности для педагогов, является общая потребность в обмене информацией в режиме онлайн. Информационные технологии позволяют педагогам разнообразить образовательный процесс в целом и сделать его организацию более эффективной.

При использовании ИТ-инструментов важно учитывать не только непосредственную цель того или иного занятия, но и пожелания и интересы студентов, которые ориентируются на современные тенденции во всех сферах жизни.

Ключевые слова: педагог, образовательные заведения, Польша, информационные технологии, образовательная деятельность.

Muchacki M. Teachers as participants in online educational processes in the Republic of Poland.

The features of professional advancement of teachers which depend on many factors are considered in the article. In modern terms a teacher must not only owned knowledge in relation to a concrete educational object, and yet and able to show креативність, personal interest, quickly to settle problem situations and make decision, find the individual going near every bread-winner of education. Indicated aspects substantially пливвають on official advancement of teacher which gives to him more possibilities for further realization of professional plans and ideas.

The scientific looks of scientists are analysed to official advancement which is associated, first of all, with a career and change of terms of labour. On such conditions it is important to remember, that it is necessary to save original balance between satisfaction of own ambitions during professional advancement and high-quality implementation of the duties, in fact efficiency of studies of bread-winners of education depends on it.

It is marked that only personality which aims самоудосконалюватися and develop can attain the greatest results in professional activity. A teacher must clearly determine own aims, vital priorities, and also be oriented to activity, independence and regularity in relation to a самоосвітнього process.

It is well-proven that in the conditions of informative society ИТ-інструменти become the educational environment of support of informative development of teachers. By the important necessity of modern educational environment, in particular for teachers, there is a general requirement in an exchange information in the mode on-line. Information technologies give possibility to the teachers to diversify an educational process on the whole and to do his organization more effective.

During the use of ИТ-інструментів it is important to take into account the direct aim of that or other employment not only, and yet and wish and interests of bread-winners of education, which are oriented on modern tendencies in all spheres of life.

Keywords: teacher, educational establishments, Poland, information technologies, educational activity.